

In het masterplan digitalisering van Breda gaat het niet alleen over hardware en software, maar ook over balans en uitwisseling. Logisch vindt verantwoordelijk wethouder Daan Quaars. 'Digitalisering ondersteunt ons in het leven, maar het leven doen we zelf.'

Daan Quaars, wethouder in Breda

'30 procent van wat we doen, moet fout gaan'

AUTEUR: JAN-WILLEM WESSELINK (FUTURE CITY FOUNDATION)
FOTOGRAFIE: ROB ACHET (PIKTSJERS)

In het najaar van 2020 verscheen de visie van Breda op de digitaliserende samenleving. Heel toepasselijk werd die visie *Bredata* gedoopt, toepasselijk want ook in het beleid staat het leven van de stad voor de techniek. Verantwoordelijk wethouder Daan Quaars is er blij mee. ‘Het was een unieke opgave. Er is geen ander onderwerp in deze stad waar nog geen beleid over bestond. Waar de afgelopen 100 jaar niets aan is gedaan. Er was geen stuk, er was geen beleid, er was geen geld, er was helemaal niets.’

Dat is er nu wel en het beleidsstuk van Breda kent vier hoofdstukken: connectiviteit, innovatie, balans en uitwisseling. Wat weer leidde tot een interview in vier delen.

CONNECTIVITEIT (HARDWARE): ‘Als je geen fatsoenlijke infrastructuur hebt, kun je stoppen moet praten’

‘Toen ik als wethouder begon in 2018 was maar 3 procent van de huishoudens in Breda aangesloten op glasvezel. Nu is dat 11 procent. Daarbij lopen we nog steeds ver achter op Eindhoven, waar 76 procent van de stad verglaasd is, maar ik zie het als een enorme stap voorwaarts en bovendien hebben we met een aantal providers afgesproken dat ze in de komende 5 jaar de rest van de stad aansluiten. We maken daar enorme stappen en dat is ook nodig want, het is de basis en die moet je op orde hebben. Als je als stad geen fatsoenlijke internetinfrastructuur hebt, kun je stoppen moet praten. Dat dat nodig was, merkten we bijvoorbeeld aan ge-

“Je moet oppassen dat er door die nieuwe toepassingen geen mensen buiten de boot vallen”

sprekken met studenten die aan de BUAS-hogeschool een game-opleiding volgden. Die zeiden ons dat ze overwogen te verhuizen omdat ze op hun studentenkamer niet voldoende bandbreedte hadden. Dat wil je niet, want daar worden de toppers van de wereld opgeleid. En je wil het al helemaal niet omdat er voor hen helemaal geen reden zou moeten zijn om te verhuizen; het werk

dat zij doen kan je overal ter wereld doen, dus moeten we ze in Breda houden. Dezelfde geluiden vingen op van een bedrijf als CM, dat bijvoorbeeld de ticketing voor het songfestival verzorgt. Kortom, dat moest beter. Maar je moet het ook in perspectief zien. Andere steden kunnen dan voorliggen, maar die achterstand is prima in te halen. Ik vind het niet zo spannend of we nou te vroeg of te laat zijn. Soms moet je dingen doen en dit is het moment waarop we in Breda dachten, nu moeten we er iets mee doen.’

“Andere steden kunnen dan voorliggen, maar die achterstand is prima in te halen”

INNOVATIE (SOFTWARE): ‘Je moet oppassen dat er geen mensen buiten de boot vallen’

‘Het gaat erom dat we software inzetten om ons leven mooier en gemakkelijker te maken. Dat geldt voor ons als overheid en voor de samenleving als geheel. We kunnen met software informatie binnenhalen die zorgt voor een betere beleidsvorming. We kunnen tools ontwikkelen die processen in de stad efficiënter laten verlopen, zoals bijvoorbeeld parkeersensoren. Maar het geldt ook in de rest van je leven. Er zijn tal van toepassingen die het leven van oudere mensen vergemakkelijken, zoals iets eenvoudigs als videobellen of een robotje die aan een oudere vertelt dat zij of hij de medicijnen niet moet vergeten. Een ander voorbeeld zijn de toepassingen die zorgen die je helpen om beter te sporten en fit te blijven. Allemaal mooie toepassingen.

Tegelijkertijd moet je oppassen dat er door die toepassingen geen mensen buiten de boot vallen. Een van de processen die we hier efficiënter wilden maken, was het uitdelen van rode en gele kaarten aan mensen die hun vuilnisbak verkeerd aan de weg hebben gezet. Dat werd gedaan door de mannen en vrouwen van afvalservice. Dat ging heel letterlijk: iemand kreeg een rode kaart, die werd aan de bak gehangen en dan riep de jongen achter de wagen naar de chauffeur: “Rode kaart voor nummer 35”. Wij dachten, dat kan efficiënter, we geven ze allemaal een iPad en dan kunnen ze het direct

invoeren. Toch zagen we dat er veel meer rode kaarten aan de bak werden gehangen, dan in de iPad ingevoerd. Want wat bleek, een aantal mensen had moeite met lezen en schrijven. Zij hadden dat al die jaren opgelost door iemand anders te laten schrijven. Toen we dat signaleerden zijn we met hen in gesprek gegaan en een traject gestart om mensen lees- en schrijfvaardig te maken. We hebben hen op weg geholpen en nu kunnen ze het wel. Maar daar moet je wel oog voor hebben.'

“We moeten ons bewust zijn dat ons leven verandert door die hardware en software”

BALANS (MINDWARE): 'Het leven doen we zelf'

'Digitalisering ondersteunt ons in het leven, maar het leven doen we zelf. Het is fantastisch dat we tijdens de coronacrisis toch nog met elkaar in contact kunnen blijven, dat we onze ouderen kunnen zien via een video call, dat wij elkaar via het scherm kunnen spreken, maar eigenlijk wil ik jou gewoon echt zien. Eigenlijk wil ik dat mijn kinderen hun oma een echte knuffel kunnen geven. Dat is een contradictie die ik heel interessant vind. De essentie van het leven zit in het elkaar ontmoeten, in het sociaal contact. En alles dat daarbij kan helpen, moeten we benutten.

- Daan Quaars is namens de VVD wethouder in de gemeente Breda.
- In zijn portefeuille zitten naast smart city ook bouwen en wonen, evenementen, sport, afvalbeleid en bereikbaarheid.
- Quaars is al sinds 2006 actief in de lokale politiek, de eerste jaren als raadslid, de laatste 2 jaar als plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad.
- Daarvoor werkte hij bij de provincie Noord-Brabant.
- Het masterplan Breda is te downloaden via https://smartcitybreda.com/wp-content/uploads/2020/10/0178_20-BREDA_data_master_V8_internet.pdf.

We hebben deze visie met de samenleving samen gemaakt, het is het resultaat van vele gesprekken. En zo spraken we ook met de mensen van het Amphia Ziekenhuis. En die keken heel anders naar digitalisering. Om bij het Amphia te beginnen: dat is nu een paar maanden open en dus een van de meest moderne ziekenhuizen van Nederland. Daar ligt 2200 kilometer glasvezel, waar de allernieuwste apparatuur aan hangt. Het gebouw zit vol met techniek, data gaan alle kanten op, het is compleet gedigitaliseerd. Maar als je er rondloopt, merk je dat niet. Want het gebouw heeft maar één doel: zorgen dat ik me op mijn gemak voel. Want als ik rust heb, bevordert dat mijn genezing. Dat inspireerde me enorm.

Waar het om gaat, is dat we de dingen in balans blijven zien en dat we ons bewust zijn dat ons leven verandert door die hardware en software. Zijn we ons ervan bewust dat we in de speeltuin zitten te facebooken in plaats van te genieten van onze kinderen? Zijn we ons er bewust van dat als je in een restaurant zit, je met elkaar moet praten en niet met iemand anders via de app?'

UITWISSELING (ORGWARE): 'We moeten niet binnen de lijntjes blijven'

'Dit masterplan kwam er niet zomaar. Het was een ingewikkeld proces, waarbij we tegen onszelf aanliepen en tegen de organisatie die het zag als iets van de programmamanager digitalisering. Wat het natuurlijk niet is, het raakt de hele organisatie. En daardoor is dit masterplan ook een jaar vertraagd. Dat is niet fijn. Maar het hoort er wel bij. En ik heb ons niet voor niets als doelstelling gegeven dat 30 procent van wat we doen fout moet gaan. Anders blijven we te veel binnen de lijntjes en dan leren we niets. Dat heb ik ook met de raad afgesproken en daar wil ik ook op worden afgerekend. Zo'n afspraak is nog best wel lastig, want die eerste 10 procent lukt nog wel, maar daarna wordt het best een uitdaging. Onze organisatie is namelijk ingericht op niets fout doen. Maar dan zit je in de structuur die we hebben en doe je wat we altijd al deden. Daarover moet je in gesprek met je raad. We hebben hier geen prestatie-indicatoren op afgesproken, maar de vraag is wel hoe dat straks gaat als er daadwerkelijk dingen fout gaan. Tegelijkertijd hebben we het hier niet over het ophalen van huisafval, daarover zou ik dat nooit zo hebben gezegd. Maar hier moet je een mindswitch maken. Dit is echt nieuw. En dan gaan er ook dingen fout.'